VELIKI KAŠALJ

Šta je veliki kašalj?

Pertusis, poznatiji pod imenom Veliki kašalj je akutna bolest disajnih organa (pluća). Izaziva ga bakterija. Ljudi svih uzrasta mogu dobiti Veliki kašalj, u bilo koje doba godine. Bolest je zarazna i simptomi mogu biti od blagih do vrlo ozbiljnih. Ozbiljne komplikacije, koje se obično pojavljuju kod dece mladje od godinu dana, mogu biti : upala pluća, encefalopatija (zapaljenje mozga) i, u retkim slučajevima, smrt.

Koji su simptomi Velikog kašlja?

Veliki kašalj obično počinje postepeno, sa simptomima prehlade i upornog kašlja. Razvijaju se zatim napadi kašlja, praćeni hripanjem, što može dovesti do toga da osoba poplavi, ili da ima problema da dodje do vazduha, a ponekad se javlja i povraćanje posle kašlja. Kašljanje se može javljati nekoliko puta dnevno i trajti od 4 do 6 nedelja.

Ovi ozbiljni simptomi su najčešći kod male dece. Kod odraslih, starije dece i beba mladjih od 6 meseci, tipični simptomi ne moraju da se razviju.

Osobe koje imaju veliki kašalj obično imaju normalnu, ili malo povišenu temperaturu.

Kako se može dobiti Veliki kašalj?

Prenošenjem bakterije u direktnom kontaktu sa inficiranom osobom, putem disanja. Obično je potrebno nekoliko sati biti u kontaktu sa inficiranom osobom da bi se bolest prenela.

Simptomi se pojavljuju 7 do 10 dana posle kontakta sa inficiranom osobom. U nekim slučajevima, simptomi se mogu pojaviti kasnije, do 20 dana posle tog kontakta. Inificirana osoba koja se nije podvrgla lečenju, zarazna je od pojavljivanja prvih simptoma, pa sve do 3 nedelje nakon što se pojavi spazmatičan kašalj. Kada osoba prima antibiotike, period inkubacije traje 5 dana od početka lečenja.

Kod koga postoji rizik dobijanja velikog kašlja?

Najveći rizik postoji kod dece koja nisu primila vakcinu protiv velikog kašlja (obično se daje u okviru DTP/DTaP), ili kod koja nisu primila kompletnu imunizaciju. Deca koja su primila kompletnu imunizaciju mogu ponekad dobiti veliki kašalj, ali simptomi su mnogo blaži. Efikasnost vakcine protiv velikog kašlja smanjuje se vremenom, pa tinejdžeri i odrsle osobe koji su primili kompletnu imunizaciju kao mali, nemaju potpunu zaštitu od velikog kašlja. Svako ko je imao veliki kašalj, ne može ga ponovo dobiti.

VELIKI KAŠALJ

. . . . . .

Koji testovi su dostupni u postavljanju dijagnoze velikog kašlja?

Vaš lekar može uraditi testove kako bi utvrdio dijagnozu velikog kašlja. Tamponom se obično uzima uzorak brisa iz nosa i šalje se u Institut za zdravlje, u laboratoriju na analizu. Negativni rezultat ne odbaciju mogućnost postojanja velikog kašlja, posebno kod osobe koja ima sve simptome

Kako se leči veliki kašalj?

U početnom stadijumu bolesti, lečenje se vrši antibioticima, što može pomoći u ublažavanju simptoma bolesti. Lečenje takodje umanjuje zaraznost bolesnika i pomaže u kontrolisanju šiirenja bolesti.

Kada neko ima veliki kašalj, svi članovi domaćinstva i druge osobe koje su u bliskom kontaktu sa bolesnikom (na primer kontakti u dečjim ustanovama ili sa gostima koji ostaju na spavanju) trebalo bi preventivno da uzimaju antibiotike. To bi trebalo da omogući prevenciju pojavljivanja bolesti.

Da li se veliki kašalj može sprečiti?

Imunizacijom se obično može sprečiti pojavljivanje ove bolesti kod dece. Pet imuunizacija se preporučuje kod dece uzrasta 2, 4, 6, 15 meseci i izmedju 4 do 6 godina. Delimične doze se ne preporučuju, jer nisu pokazale da daju dovoljnu zaštitu. Revakcinacija se ne preporučuje posle 7. godine starosti.

Osnovne mere higijene takodje mogu pomoći u kontroli širenja velikog kašlja. Perite redovno ruke, odlažite pravilno upotrebljene maramice i ne kijajte i ne kašljite u druge. Naučite decu ovim stvarima kod kuće i u školi. Takodje, držite decu dalje od ljudi koji kašlju.

Ako sumnjate da član vaše porodice možda ima veliki kašalj, obratite se lekaru. Za daetaljnije informacije o velikom kašlju, pozovite Institut za zdravlje u Vermontu, odeljenje za Epidemiologiju, 1-800-640-4374 or 863-7240.

Mart 1997.
Revidirano Septembra 2002.